

К. В. Дубініна

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ:
навчально-методичний посібник
для самостійної роботи студентів

УДК 159.922.6(075.8)

ББК 88.2я73

Д 79

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (протокол №3 від 24 вересня 2015 року)

Рецензенти:

Бондар В. І. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту педагогіки і психології НПУ імені М. П. Драгоманова.

Хомич Г. О. – кандидат психологічних наук, професор кафедри психології ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди».

Кучеренко Є. В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і педагогіки Інституту педагогіки і психології НПУ імені М. П. Драгоманова.

Автор:

Дубініна Катерина Віталіївна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і педагогіки факультету педагогіки і психології НПУ імені М. П. Драгоманова.

Дубініна К. В.

Д 79 **Вікова психологія : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів / К. В. Дубініна.** – Київ : Видавничий Дім «Слово», 2017. – 176 с.

ISBN 978-966-194-264-5

Пропонований навчально-методичний посібник призначений для ґрунтовного самостійного оволодіння навчальним курсом «Психології розвитку та вікова психологія». Система завдань, поданих у навчально-методичному посібнику, передбачає розкриття ключових понять кожної теми, містить формалізовану структуру головних логіко-психологічних елементів, включає розгортання смислових та змістових блоків у запитаннях, альтернативно-тестових завданнях для самоконтролю, а також психологічні задачі та проблемні ситуації. До кожної теми семінарського та практичного заняття подано методичні рекомендації та алгоритм самопідготовки, перелік рекомендованої літератури, який орієнтує студента в дослідженнях актуальних проблем психології розвитку та вікової психології.

Навчально-методичний посібник розрахований на студентів спеціальностей «психологія», «практична психологія», «початкова освіта та практична психологія», «здоров'я людини» денної та заочної форм навчання вищих навчальних закладів. Матеріали посібника стануть у нагоді викладачам ВНЗ для проведення семінарських та практичних занять зі студентами.

УДК 159.922.6(075.8)

ББК 88.2я73

ISBN 978-966-194-264-5

© Дубініна К. В., 2017

© Видавничий Дім «Слово», 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	6
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	10
1.1. Назва модулів, тематика лекцій із дисципліни та їх зміст.....	10
1.2. Орієнтовна тематика семінарських та практичних занять із дисципліни для студентів денної форми навчання.....	17
1.3. Орієнтовна тематика семінарських занять із дисципліни для студентів заочної форми навчання.....	18
II. САМОПІДГОТОВКА ДО ЗАНЯТЬ ПЕРШОГО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ «ВСТУП У ПСИХОЛОГІЮ РОЗВИТКУ ТА ВІКОВУ ПСИХОЛОГІЮ».....	19
2.1. Методичні рекомендації та алгоритм самопідготовки до: – Семінарського заняття на тему: «Вступ у психологію розвитку та вікову психологію».....	19
– Семінарського заняття на тему: «Концепції та проблема психічного розвитку індивіда в онтогенезі».....	24
2.2. Форми контролю за змістовим модулем №1..	34
2.3. Контрольні завдання для самоперевірки знань та вмінь із змістового модуля №1.....	35

III. САМОПІДГОТОВКА ДО ЗАНЯТЬ ДРУГОГО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ «ДИТЯЧА ПСИХОЛОГІЯ» ..45	
3.1. Методичні рекомендації та алгоритм самопідготовки до:	
– Семінарського заняття на тему: «Психічний розвиток дитини від народження до трьох років»	45
– Семінарського заняття на тему: «Психічний розвиток дошкільника»	54
3.2. Форми контролю за змістовим модулем №2.....	61
3.3. Контрольні завдання для самоперевірки знань та вмінь із змістового модуля №2.....	61

IV. САМОПІДГОТОВКА ДО ЗАНЯТЬ ТРЕТЬОГО ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ «ПСИХОЛОГІЯ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА ДОРОСЛИХ»70	
4.1. Методичні рекомендації та алгоритм самопідготовки до:	
– Практичного заняття на тему: «Психічний розвиток і формування особистості молодшого школяра»	70
– Практичного заняття на тему: «Психологічні особливості розвитку і формування особистості у підлітковому віці»	79
– Практичного заняття на тему: «Психологічні особливості розвитку і формування особистості в ранньому юнацькому віці»	85
– Практичного заняття на тему: «Психологічні особливості розвитку особистості у період ранньої, середньої та пізньої дорослості»	92
– Семінарського заняття на тему: «Психологія дітей шкільного віку»	99
– Семінарського заняття на тему: «Психологія дорослих людей»	109

4.2. Форми контролю за змістовим модулем №3.....	118
4.3. Контрольні завдання для самоперевірки знань та вмінь із змістового модуля №3.....	118
V. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	129
VI. ТЕМАТИКА З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	132
VII. ГЛОСАРІЙ(термінологічний словник).....	135
VIII. КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	145
IX. ПРАКТИЧНІ ЗАДАЧІ З ВІКОВОЇ ПСИХОЛОГІЇ.....	149
X. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	175